

ove06 FINANCIERING VAN HET TEKORT

- De overheid kan op de **geldmarkt** lenen door kasgeldleningen (kortlopende leningen) af te sluiten of door schatkistpapier (schuldbekentenissen van de staat met een korte looptijd) te verkopen.
Als de overheid langs deze weg geld in omloop brengt dat afkomstig is van banken, neemt de maatschappelijke geldhoeveelheid*) toe. Omdat er geldschepping plaats vindt, is er sprake van **monetaire financiering**.
  - De overheid kan op de **kapitaalmarkt** lenen door staatsobligaties uit te geven of door onderhands te lenen bij institutionele beleggers. Als de overheid op deze wijze langlopend krediet aantrekt dat al deel uitmaakt van de maatschappelijke geldhoeveelheid, neemt de maatschappelijke geldhoeveelheid niet toe. Omdat er geen geldschepping plaats vindt, is er sprake van **neutrale financiering**.
(Als de overheid geld in omloop brengt dat afkomstig is van banken en buitenlandse beleggers die inschrijven op staatsleningen neemt de maatschappelijke geldhoeveelheid wel toe.)
- *) De maatschappelijke geldhoeveelheid is al het chartale en girale geld in handen van het publiek. Het publiek bestaat uit de gezinnen en de bedrijven, uitgezonderd de banken. Het kasgeld van de banken dient als dekking voor de kredieten die de banken hebben verstrekt. Deze dekkingsmiddelen meetellen, zou leiden tot dubbeltellingen.

Financiering van een oplopend overheidstekort leidt hoe dan ook tot een toename van de staatsschuld. In het zoeken naar een uitweg gebruiken overheden en centrale banken daarom **financiële repressie**: overheden en centrale banken nemen maatregelen die het kapitaal richting de overheden stuurt.

Voorbeelden van financiële repressie:

- Zorgen voor negatieve reële rentes. Daarvan is sprake wanneer de rentes op kredietfaciliteiten van centrale banken en/of staatsobligaties lager zijn dan de inflatie, waardoor de overheden als het ware gratis geld lenen. Zo financiert de spaarder de overheidsschulden.
- Financiële instellingen worden gestimuleerd in staatsobligaties van hun eigen land te beleggen. Banken hoeven dan bijvoorbeeld geen buffers aan te houden voor beleggingen in staatsobligaties van eigen land. Soms is er zelfs sprake van regelrechte dwang, financiële instellingen worden dan verplicht meer in staatsobligaties van hun eigen land te beleggen.